

Adviesgroep AVIV BV
Langestraat 11
7511 HA Enschede

Route gevaarlijke stoffen gemeente Beek en Sittard-Geleen

Project : 05777
Datum : 27 juli 2005
Auteur : ir. G.A.M. Golbach

Opdrachtgever:
Gemeente Sittard-Geleen
Afdeling Handhaving
t.a.v. R. Houben
Postbus 18
6130 AA Sittard

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Gegevens	4
2.1. Bestaande routes gevaarlijke stoffen	4
2.2. Bedrijven	4
2.2.1. LPG-tankstations	5
2.2.2. Chemelot	7
2.2.3. Propaan	7
2.2.4. Consumentenvuurwerk.....	7
2.2.5. Overige bedrijven	7
2.3. Transportintensiteit.....	8
3. Voorstel route gevaarlijke stoffen.....	11
3.1. Gemeente Sittard-Geleen	11
3.2. Gemeente Beek	12
4. Risicoberekening.....	14
5. Conclusie.....	18
Referenties	19
Bijlage 1. Routeringsregeling gevaarlijke stoffen	20

1. Inleiding

Het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg brengt externe veiligheids- en milieurisico's met zich mee. Routing is één van de mogelijkheden om deze risico's te beperken en te beheersen. Routing houdt in dat het behoudens ontheffing verboden is bepaalde stoffen, de zogenaamde routeplichtige stoffen, over andere dan daarvoor aangewezen wegen (de route gevaarlijke stoffen) te vervoeren.

Op 1 augustus 1996 is de Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen (WVGS) in werking getreden. Nieuw is dat in de WVGS uitgebreid aandacht wordt besteed aan de routing. Dat wil zeggen dat de gevaarlijke stoffen die in ministeriële regelingen zijn aangewezen, alleen langs bepaalde routes mogen worden vervoerd. Het rijk en de provincie geven (delen van) de wegen in hun beheer vrij voor het transport van gevaarlijke stoffen. De gemeenten hebben de bevoegdheid een routing vast te stellen, waarbij alleen de vrijgegeven rijks- en provinciale wegen opgenomen kunnen worden in de aangewezen routes.

De Minister van Verkeer en Waterstaat heeft op 30 juli 1997 een landelijk net van wegen vastgesteld, dat bestaat uit bij het rijk in beheer zijnde wegen of weggedeelten. Alle rijkswegen zijn opengesteld om de bevoegdheden van de gemeenten optimaal recht te doen. Dit besluit tot openstelling is in de staatscourant gepubliceerd. Provinciale Staten van Limburg heeft in 2004 opnieuw besloten alle wegen in beheer bij de provincie open te stellen. De gemeenteraden zijn bevoegd om op het grondgebied van de gemeente wegen of weggedeelten aan te wijzen, waarover de routeplichtige stoffen bij uitsluiting mogen worden vervoerd. Voor zover het daarbij gaat om rijks- of provinciale wegen moet daarbij het vastgestelde landelijk en provinciaal wegennet in acht worden genomen. De gemeenten zijn echter niet verplicht om te routeren. Zonder routing geldt de algemene regel dat het vervoer van gevaarlijke stoffen de bebouwde kom zoveel mogelijk moet mijden. Heeft een gemeente wel een routeringsregeling, dan mag hier niet van afgeweken worden, tenzij er een ontheffing is verleend.

In het kader van het provinciale uitvoeringsprogramma externe veiligheid voeren de gemeenten Beek en Sittard-Geleen een samenwerkingsproject uit getiteld Transport van gevaarlijke stoffen. Momenteel hebben geen van beide gemeenten een routeringsverordening. De bestaande verordening van Geleen is met de gemeentelijke herindeling van rechtswege vervallen. Het eindresultaat van het project is voor beide gemeenten een door de gemeenteraad vastgesteld routeringsbesluit.

In hoofdstuk 2 worden de beschikbare gegevens voor de voorbereiding van het routeringsbesluit samengevat. Het betreft de huidige infrastructuur en de bestaande routes gevaarlijke stoffen (ook in de buurgemeenten), de ligging van de bedrijven die als herkomst of bestemming van routeplichtige stoffen functioneren en de waargenomen transportintensiteit van routeplichtige gevaarlijke stoffen. In hoofdstuk 3 wordt het voorstel voor de vast te stellen route geformuleerd en onderbouwd. Bij de onderbouwing wordt gebruik gemaakt van de methodiek opgenomen in bijlage 1. Hoofdstuk 4 bevat een

herberekening van de externe veiligheidsrisico's voor het nieuwbouwgebied langs de Middenweg. Hoofdstuk 5 tenslotte bevat de conclusie.

2. Gegevens

2.1. Bestaande routes gevaarlijke stoffen

In 1997 is een door de provincie Limburg geëntameerd onderzoek uitgevoerd naar een de provincie omvattende routeringsregeling vervoer gevaarlijke stoffen [1]. In dit onderzoek werd voorgesteld alle provinciale wegen vrij te geven voor het transport van gevaarlijke stoffen. Tevens werd een advies geformuleerd voor elke gemeente betreffende het wel of niet vaststellen van een route gevaarlijke stoffen.

De Provinciale Staten van Limburg hebben op 15 mei 1998 het provinciale weggennet aangewezen conform artikel 16 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen. Recent is door de Provinciale Staten in juli 2004 het Besluit aanwijzing nieuwe provinciale wegen voor vervoer van gevaarlijke stoffen genomen. In dit besluit worden de nieuw aan te leggen wegen N280-Oost, N293 (Oosttangent Roermond), N297 (Born-Tuddern) en de N296 A (de nieuwe weg vanaf de N296-Maaseikerweg tot en met het nieuwe verkeersplein Holtum Noord II) vrijgegeven voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

De gemeenteraad van de toenmalige gemeente Geleen heeft op juli 1999 wel een route vastgesteld, maar afwijkend van het provinciale advies. De gemeenteraad besloot toen om een gedeelte van de Urmonderbaan en de Middenweg niet op te nemen in de route. Hiermee zou een verkeersaantrekkende werking worden vermeden en de toekomstige planologische ontwikkelingen in het Middengebied en Maastrichterbaan niet extra worden belast.

De toenmalige gemeenten Sittard, Born en de gemeente Beek werden geadviseerd geen route gevaarlijke stoffen vast te stellen.

De aangrenzende gemeenten Stein en Meerssen hebben een route gevaarlijke stoffen vastgesteld conform het advies van de provincie Limburg. De andere aangrenzende gemeenten hebben geen route gevaarlijke stoffen vastgesteld.

De route gevaarlijke stoffen vast te stellen door de gemeenten Sittard-Geleen en Beek dient aan te sluiten op de vastgestelde routes van de gemeenten Stein en Meerssen. Deze gemeenten hebben een route gevaarlijke stoffen vastgesteld zoals destijds in het provinciale rapport geadviseerd.

2.2. Bedrijven

Niet alle transporten van gevaarlijke stoffen zijn routeplichtig. In bijlage 1 is een tabel opgenomen met een aanduiding van de routeplichtige gevaarlijke stoffen. Voor het vervoer in tanks is het transport van alle brandbare en toxische gassen uit ADR-klasse 2 routeplichtig. Dit transport, met name natuurlijk LPG, komt het meest voor. Ook het transport van bij inhalatie toxische vloeistoffen uit ADR-klasse 6.1 en 8 is routeplichtig. Bij het transport van stukgoed is van belang dat ook het transport van consumenten-

vuurwerk veelal routeplichtig zal zijn (ADR-klasse 1.4G en 1.4S boven een bepaald netto gewicht aan ontplofbare stof). In deze paragraaf wordt de verkregen informatie samengevat over bedrijven die het transport van routeplichtige gevaarlijke stoffen met zich meebrengen.

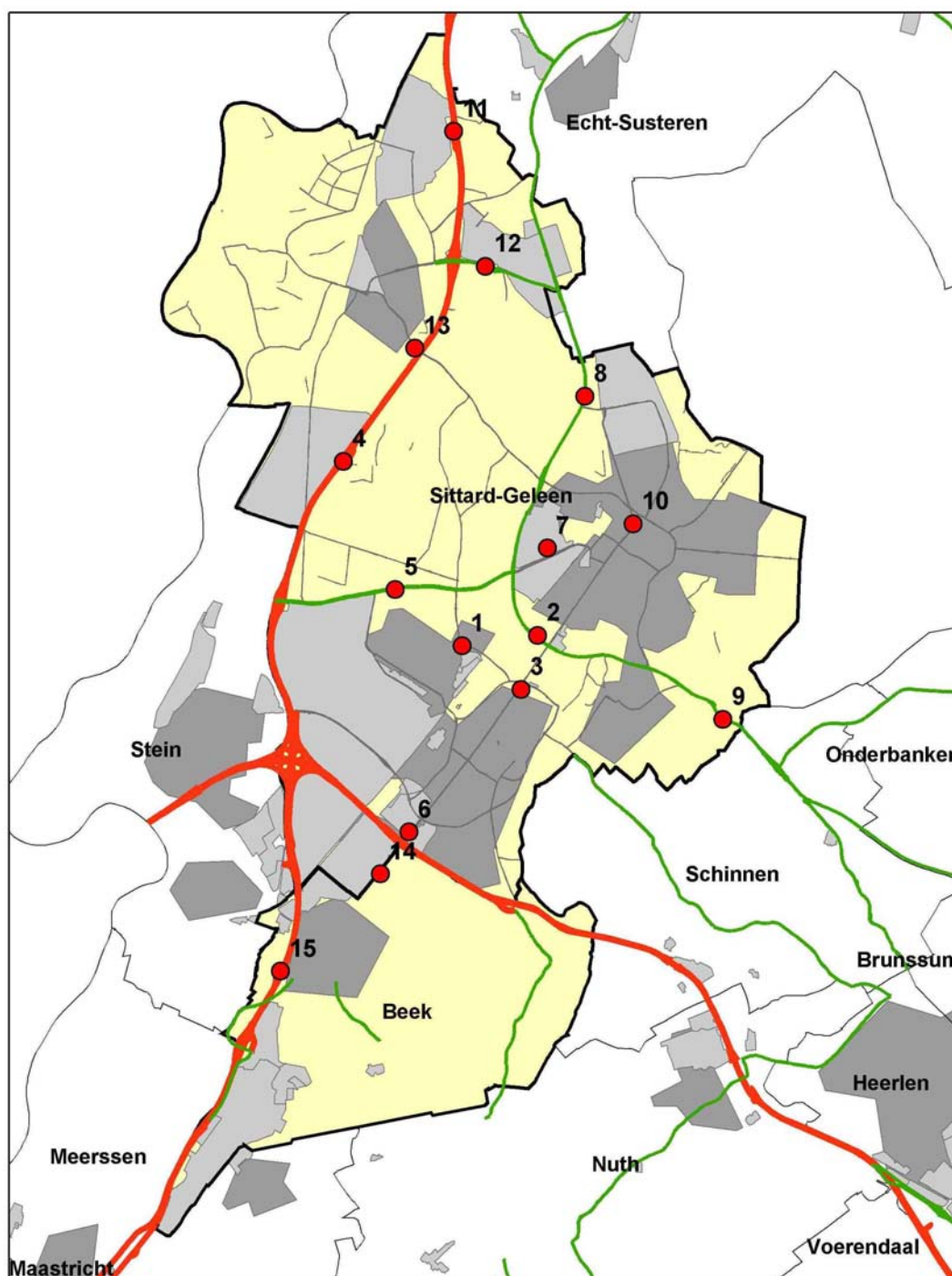
2.2.1. LPG-tankstations

Tabel 1 bevat een overzicht van de LPG-tankstations gelegen in de gemeenten Sittard-Geleen en Beek. De bevoorrading van deze tankstations leidt tot het transport van de routeplichtige stof LPG.

Nr	Bedrijf	Adres	Postcode	Plaats
1	Borrekuil B.V. (Total Nederland)	Elsenburglaan 2	6163 KC	Geleen
2	BP Middenweg	Middenweg 100	6162 CA	Geleen
3	Shell Autozuid	Rijksweg Noord 125	6162 AE	Geleen
4	Shell Station Swentibold	Rijksweg A2	6167 RE	Geleen
5	ESSO Urmonderbaan	Urmonderbaan 90	6167 RD	Geleen
6	Krawinkel Total Selfservicestation	Rijksweg Zuid 340	6161 BZ	Geleen
7	Total Service Veders	Industriestraat 3	6135 KE	Sittard
8	Shell Service Station Beurgens B.V.	Hasseltsebaan 2	6135 GZ	Sittard
9	Esso Metaro BV	Windraak 24	6153 AB	Sittard/Windraak
10	Beurgens B.V.	Rijksweg noord 53	6131 CJ	Sittard
11	Esso	Rijksweg A2		Roosteren
12	Esso Snack& Shop	Langereweg 17	6125 SB	Born
13	Knops Total Selfservice Tankstation	Sittardweg 10/A	6121 XH	Born
14	Tankstation Janssen	Haardboomstraat 46	6191 EM	Beek
15	Vossedal	Rijksweg A2	6191 SB	Beek

Tabel 1. LPG-tankstations

Figuur 1 toont de ligging van deze tankstations. Het tankstation nummer 10 valt onder de saneringsregeling van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en wordt eind 2005 geamoveerd. Het tankstation nummer 7 heeft de LPG-verkoop definitief beëindigd.

Figuur 1. Geografische ligging van de LPG-tankstations

2.2.2. Chemelot

Het complex Chemelot beschikt over een aantal toegangen, die opengesteld zijn voor het transport van routeplichtige gevaarlijke stoffen. Het betreft de poorten 1 (Noord), 2 (Research), 5 (Kerenshofweg), 6 (Beekerveld) en 7 (Zuid). Er zal worden overwogen of de toegangswegen tot deze poorten dienen te worden opgenomen in een vast te stellen route.

2.2.3. Propan

In het buitengebied staan op diverse plekken kleine tanks met propaan opgesteld. De inventarisatie van deze plekken is niet compleet. Een route gevaarlijke stoffen zal deze plekken zonder een te verlenen ontheffing niet allemaal bereikbaar kunnen maken. Er is daarom afgezien van een gedetailleerde inventarisatie van deze tanks.

2.2.4. Consumentenvuurwerk

In 2004 werd in de gemeente Sittard-Geleen op zes adressen consumentenvuurwerk opgeslagen en verkocht. Tabel 2 toont deze adressen. Het transport van vuurwerk vindt slechts gedurende een beperkte periode van het jaar plaats. De opslagplaatsen zijn veelal gelegen binnen de bebouwde kom. Een route gevaarlijke stoffen zal deze plekken zonder een te verlenen ontheffing niet allemaal bereikbaar kunnen maken.

Nr	Bedrijf	Adres	Postcode	Plaats
1	Kleikamp	Voorstad 2	6131 CR	Sittard
2	Stienen vof	Rijksweg Noord 161	6136 AA	Sittard
3	H. Chen	Tudderenderweg 99	6137 CB	Sittard
9	Hubo Van Ophoven	Annastraat 24	6161 GZ	Geleen
10	Hilkens Speelgoed	Burg. Hoenstraat 1	6121 HW	Born
11	M.G. Boonen	Oslostraat 80	6135 LM	Sittard

Tabel 2. Opslagplaatsen consumentenvuurwerk

2.2.5. Overige bedrijven

Er zijn een aantal grotere bedrijven die waarschijnlijk aanleiding geven tot het transport van routeplichtige gevaarlijke stoffen. Deze bedrijven zijn gevestigd op de industrieterreinen Holtum-Noord, Nedcar en Sittard-Noord. Er zal worden overwogen of de toegangswegen tot deze industrieterreinen dienen te worden opgenomen in een vast te stellen route.

2.3. Transportintensiteit

De transportintensiteit gevaarlijke stoffen is op een aantal wegen in de gemeenten Sittard-Geleen en Beek in 2001 waargenomen en gerapporteerd aan de provincie Limburg [3]. De gegevens zijn tevens opgenomen in de risicoatlas wegtransport gevaarlijke stoffen 2003 [2]. Tabel 3 toont deze gegevens voor de waargenomen transporten van bulkgoed onderscheiden naar stofcategorie. Voor een toelichting op de onderscheiden stofcategorieën wordt verwezen naar tabel 4. De samenstelling van het transport van stukgoed kan niet visueel worden waargenomen, maar deze transporten dragen niet bij aan het extern veiligheidsrisico (de ligging van de plaatsgebonden risicocontour of de grootte van het groepsrisico).

Wegvak	Omschrijving	LF1	LF2	LT1	LT2	GF3	GT3
A2-210	Grathem - Kp.Kerensheide	7626	7192	0	0	1957	493
A2-221	Kp.Kerensheide - Vlvd.Maastricht	4916	5078	0	212	1462	0
A76-97	Kp.Kerensheide - Kp.Ten Esschen	9512	9024	976	0	976	0
N276-133	Kruising N294 - Sittard Zuid	459	0	0	0	0	0
N276-205	Limbricht (Sittard Noord) - Kruising N294	918	0	0	0	229	0
N294-219	Urmond A2 - Kruising N276	1147	688	0	0	229	0
N295-37	Susteren - Kruising N297 (Elsenehof)	878	292	0	0	292	0
N295-38	Kruising N297 (Elsenehof) - Limbricht (Sittard Noord)	1341	804	0	0	268	0
N297	Kruising N295 (Elsenehof) - Born A2	975	488	0	0	0	0
X-200	Kruising N295/N297 - Nieuwstadt	0	0	0	0	0	0
X-204	Kruising N276/N294 - Sittard	688	688	0	0	0	0

Tabel 3. Overzicht transportintensiteit afgeleid uit waarnemingen in 2001 (aantal beladen transporten per jaar onderscheiden naar stofcategorie)

Hoofdcategorie	Categorie	VN-nummer	Stofnaam
Brandbare gassen	GF1	1040	Ethyleenoxide
	GF2	1011	Butaan
	GF3	1978	Propaan
Toxische gassen	GT2	1064	Methylmercaptaan
	GT3	1004	Ammoniak
	GT4	2197	Waterstofjodide
	GT5	1017	Chloor
Brandbare vloeistoffen	LF1	1206	Heptaan
	LF2	1207	Pentaaan
Toxische vloeistoffen	LT1	1093	Acrylnitril
	LT2	1277	Propylamine
	LT3	1092	Acroleïne
	LT4	2480	Methylisocyanaat

Tabel 4. Overzicht stofcategorieën wegtransport en voorbeeldstof gebruikt in RBM II

De routeplichtige gevaarlijke stoffen bevinden zich in de hoofdcategorieën brandbaar gas, toxisch gas en toxische vloeistof. Brandbare vloeistoffen zijn over het algemeen niet routeplichtig. Figuur 2 toont de transportintensiteit van brandbaar gas GF3 (voornamelijk LPG) als aantal beladen transporten per jaar voor de wegen die in de waarnemingen waren opgenomen. Het transport in de stofcategorie GF3 is veelal in zijn geheel routeplichtig. De transporten vinden voornamelijk plaats over de autosnelwegen A2 en A76. Over de provinciale wegen gelegen in de gemeente Sittard-Geleen is slechts een geringe transportintensiteit waargenomen. Overigens was destijds de route gevaarlijke stoffen van de voormalige gemeente Geleen nog van kracht.

Aanvullende informatie over het transport van routeplichtige gevaarlijke stoffen kan worden verkregen uit de afgegeven ontheffingen. De informatie uit de afgegeven ontheffingen door de gemeente Sittard-Geleen voor het jaar 2002 is samengevat in de tabellen 5 t/m 7. Slechts voor één bedrijf (De Uiver in Doenrade) is ontheffing verleend voor doorvoer over de Middenweg.

Nr	Inrichting	Route
1	Total Elsenburglaan 2	Urmonderbaan-Einighauserweg-Elsenburglaan
2	BP Middenweg 100	Urmonderbaan-Middenweg
3	Shell Autozuid Rijksweg Noord 125	Urmonderbaan-Middenweg-Rijksweg Noord
5	Esso Urmonderbaan 90	Urmonderbaan
6	Krawinkel Total Rijksweg Zuid 340	A2-afslag Stein-Kerenshofweg-Rijksweg Zuid en retour Rijksweg Zuid-A76 oprit
	De Uiver (Doenrade)	Urmonderbaan-Middenweg (doorvoer over de Middenweg)

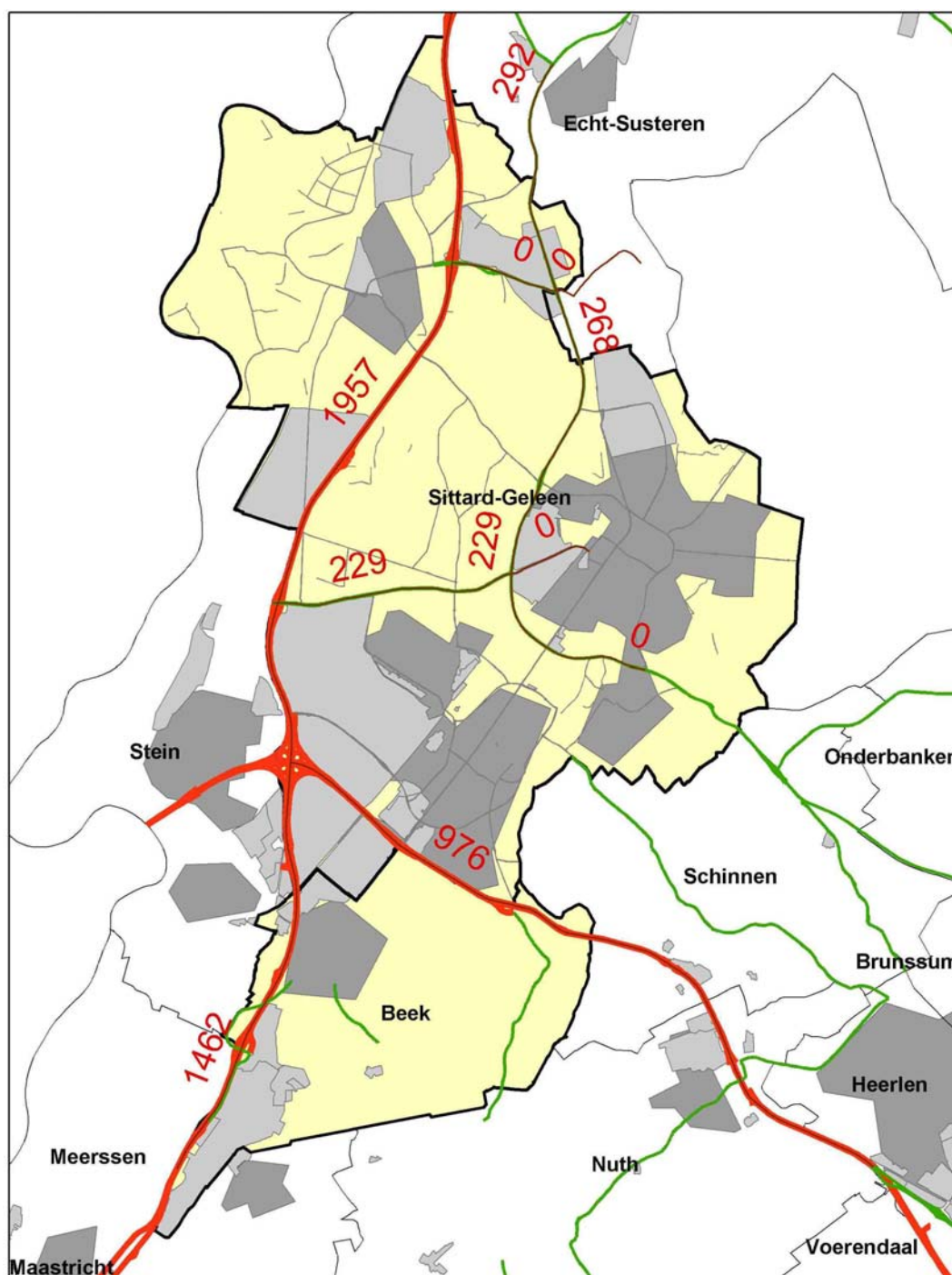
Tabel 5. Overzicht verleende ontheffingen LPG-tankstations (nummers corresponderen met de nummering in tabel 1)

Nr	Inrichting	Route
	Bosweg	Urmonderbaan-Burgemeester Lemmensstraat-Bosweg
	Akkerbouwbedrijf Diederer	Urmonderbaan 7
	Crijns	Urmonderbaan-Oude Postbaan-Bergerweg 108

Tabel 6. Overzicht verleende ontheffingen propaan tanks

Nr	Bedrijf	Route
1	Kleikamp	Urmonderbaan-Bergerweg-Middenweg-Voorstad
2	Stienen vof	Urmonderbaan-Bergerweg-Middenweg-Rijksweg Noord 161
3	H. Chen	Urmonderbaan-Bergerweg-Middenweg-Tudderenderweg 99
9	Hubo Van Ophoven	Urmonderbaan-Burgemeester Lemmensstraat-Kampstraat-Mijnweg-Tunnelstraat-Mauritslaan-Aanastraat 24
10	Hilkens Speelgoed	Via aansluiting Born A2. Geen ontheffing nodig.
11	M.G. Boonen	In 2002 nog niet aanwezig.

Tabel 7. Overzicht verleende ontheffingen verkooppunten consumentenvuurwerk

Figuur 2. Transportintensiteit stofcategorie brandbaar gas GF3 (voornamelijk LPG)

3. Voorstel route gevaarlijke stoffen

3.1. Gemeente Sittard-Geleen

De gemeente Sittard-Geleen wordt geadviseerd een route gevaarlijke stoffen vast te stellen. Figuur 3 toont het voorstel. De route is in het blauw aangegeven. De belangrijkste kenmerken van het voorstel worden hierna beschreven.

Het in principe wel vaststellen van een route gevaarlijke stoffen wordt vooral gestuurd doordat de inrichting Chemelot in de gemeente is gelegen. Het transport van gevaarlijke stoffen van en naar deze inrichting dient zo duidelijk mogelijk geregeld te worden, omdat het gedeeltelijk om internationale transporten gaat die waarschijnlijk met de plaatselijke wegenstructuur wat minder goed op de hoogte zijn.

Het doorgaand verkeer wordt geacht gebruik te maken van de autosnelwegen A2 en A76. De wel vrijgegeven provinciale wegen N294 (Urmonderbaan) en N296 (Middenweg) worden niet in de route opgenomen. Er is hiervoor geen dwingende noodzaak, omdat het transport van routeplichtige stoffen over deze wegen gering zal zijn. Dit volgt uit de waarnemingen van het transport en de voorheen verleende ontheffingen. In het verleden waren deze wegen ook niet in de route opgenomen van de voormalige gemeente Geleen. Gelet op de ruimtelijke ontwikkelingen langs de Middenweg acht de gemeente het opnemen van deze provinciale wegen in de route niet gewenst. Hiermee blijft het transport van routeplichtige gevaarlijke stoffen over de Middenweg gereguleerd en wordt een mogelijke transport aantrekkende werking van het opnemen van deze weg in de route voorkomen.

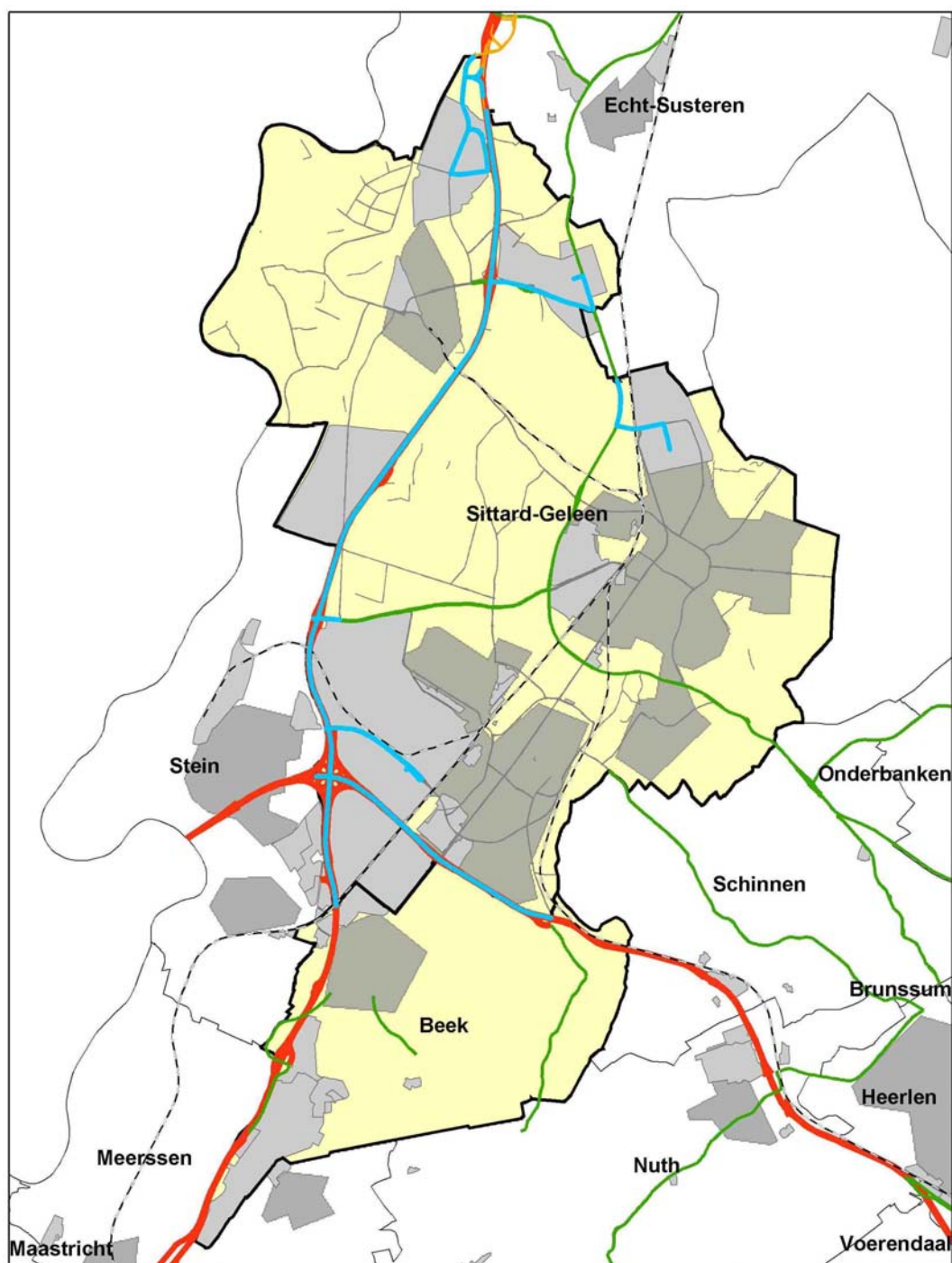
Het bestemmingsverkeer wordt zoveel mogelijk gefaciliteerd. De toegangspoorten van Chemelot liggen aan de route. Ook de belangrijkste industrieterreinen Holtum-Noord, Nedcar en Sittard-Noord liggen aan de route. De wegen in de route zijn hier de voor de hand liggende qua wegtype en risiconiveau, waarvoor eigenlijk geen alternatief aanwezig is. Voor het industrieterrein Holtum-Noord is gebruik gemaakt van de recent aangelegde wegen bij de aansluiting Roosteren. Hiermee wordt transport langs de bebouwde kom van Holtum voorkomen. Voor Nedcar en Sittard-Noord is nog geen gebruik gemaakt van het nog niet aangelegde deel van de N297.

Niet alle bedrijven met bevoorrading door routeplichtige stoffen (bijvoorbeeld enkele LPG-tankstations, propaan tanks in het buitengebied, opslagplaatsen consumenten-vuurwerk) liggen aan de route, zodat voor de bevoorrading van deze bedrijven ontheffing dient te worden verleend. Voor deze objecten gelegen in de voormalige gemeente Geleen is er eigenlijk geen wijziging ten opzichte van de situatie die bestond voor de gemeentelijke herindeling. Voor de objecten gelegen in de voormalige gemeenten Born en Sittard betekent de voorgestelde route dat er ontheffing zal moeten worden aangevraagd.

De route in de gemeente Sittard-Geleen sluit aan op de gevaarlijke stoffen route van de gemeente Stein.

3.2. Gemeente Beek

De gemeente Beek wordt geadviseerd geen route gevaarlijke stoffen vast te stellen. Het doorgaand transport kan gebruik maken van de autosnelwegen. Er is geen alternatief voor deze doorgaande route. Het lokaal transport van routeplichtige gevaarlijke stoffen is gering. Gelet op de wegenstructuur en het geringe lokaal transport wordt een route niet nodig geacht.

Figuur 3. Voorstel route gevaarlijke stoffen gemeente Sittard-Geleen en Beek

4. Risicoberekening

In 2002 is voor een gedeelte van de Middenweg het extern veiligheidsrisico berekend [4]. Hierbij is gebruik gemaakt van een transportintensiteit gebaseerd op de gegevens uit de risicoatlas en het overzicht van de toen verleende ontheffingen. Sindsdien is het rekenprogramma geactualiseerd. Een herberekening met dit programma RBM II is uitgevoerd. Dezelfde gegevens voor de transportintensiteit, de uitstromingsfrequentie en de bebouwing zijn gebruikt.

De transportintensiteit wordt getoond in tabel 8.

Omschrijving	Stof categorie	Aantal
Brandbare vloeistof (diesel)	LF1	459
Brandbare vloeistof (benzine)	LF2	500
Brandbaar gas (LPG)	GF3	104

Tabel 8. Transportintensiteit Middenweg (aantal transporten per jaar)

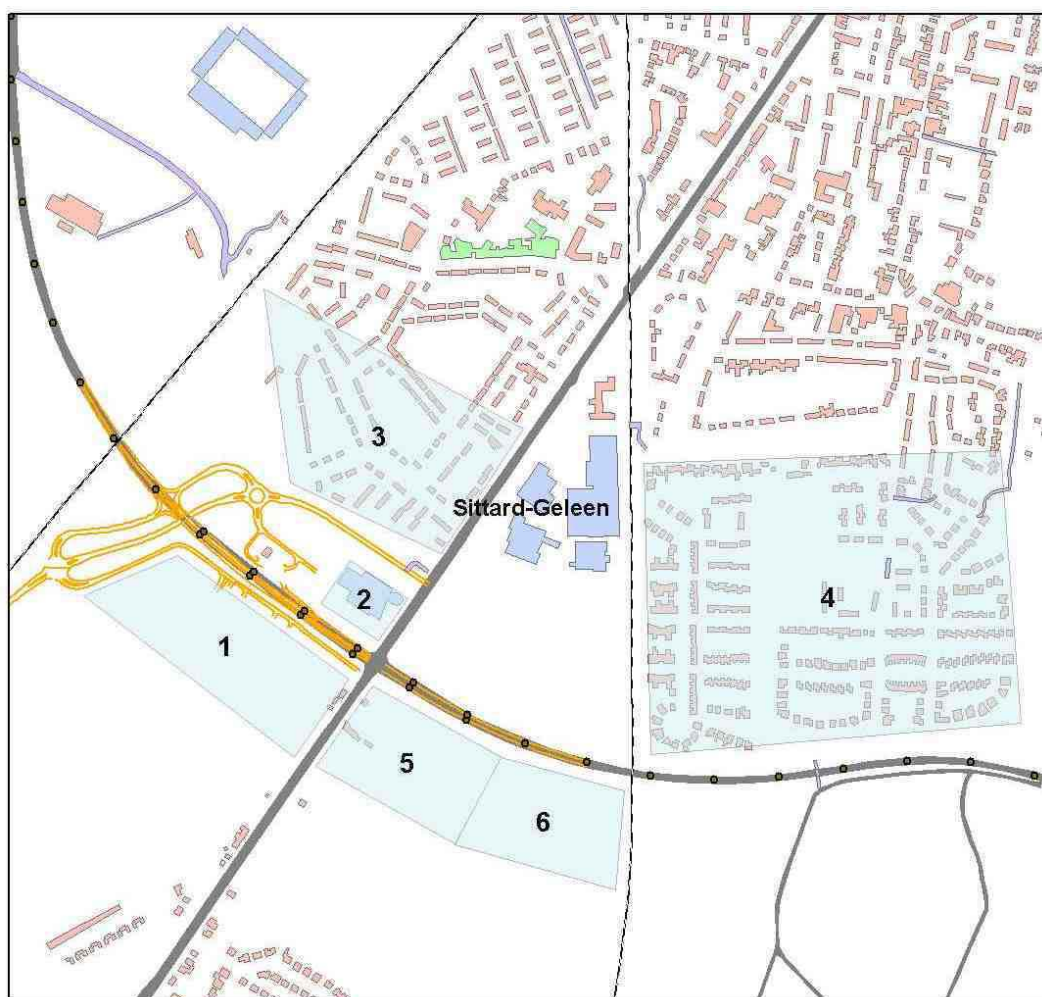
Tabel 9 toont de personendichtheid van de gedefinieerde bebouwingsgebieden. Figuur 4 toont de ligging van de bebouwingsgebieden langs de Middenweg. Het oppervlak van het gebied voor het nieuwe ziekenhuis is groter dan in de eerder uitgevoerde studie. Het aantal personen in dit gebied is geschat op 2700.

Nr	Omschrijving	Dichtheid
1	Nieuw ziekenhuis	505
2	Nieuwe bioscoop	303
3	Woningen	65
4	Woningen	41
5	Nieuwe woningen	125
6	Nieuwe woningen	125

Tabel 9. Personendichtheid bebouwingsgebieden (aantal personen per hectare)

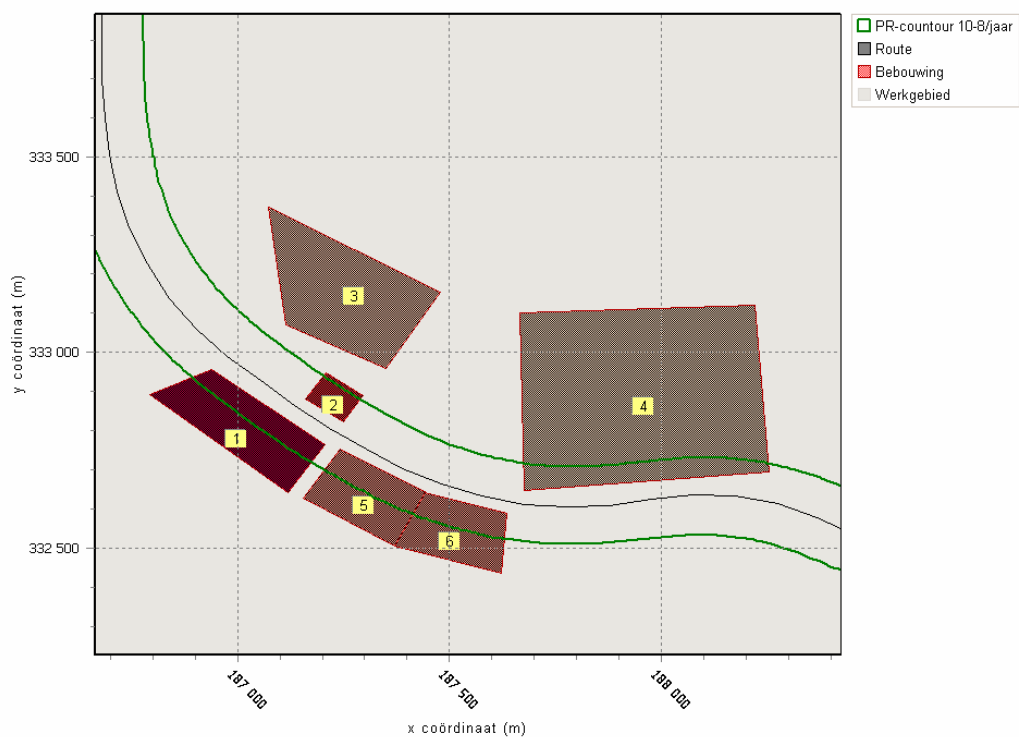
Figuur 5 toont het berekende plaatsgebonden risico. Het plaatsgebonden risico buiten de weg is overal kleiner dan $1.0 \cdot 10^{-7}$ /jr. Alleen de contour voor $1.0 \cdot 10^{-8}$ /jr wordt daarom in de figuur getoond. De afstand tot de as van de weg is 95 m.

Figuur 6 toont het berekende groepsrisico. Het groepsrisico is kleiner dan de oriëntatiewaarde. Bij een aantal van 360 slachtoffers is het groepsrisico het dichtst bij de oriëntatiewaarde, de berekende frequentie is dan 14% van de frequentie behorende bij de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico is aanzienlijk lager dan voorheen berekend, omdat het effectgebied van de BLEVE van een LPG-tankauto in RBM II kleiner is.

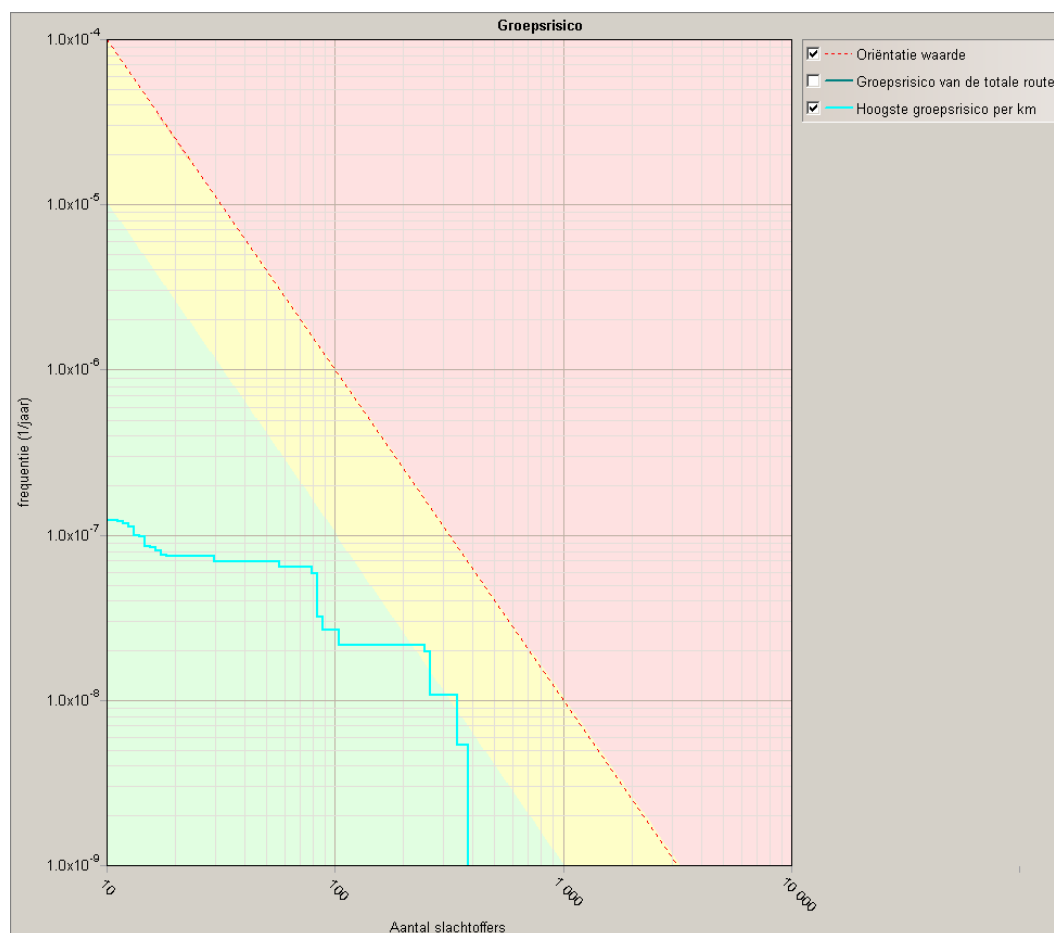

Figuur 4. Bebouwingsgebieden langs de Middenweg

Figuur 5. Plaatsgebonden risicocontouren Middenweg

Figuur 6. Groepsrisico Middenweg

5. Conclusie

In het kader van het provinciale uitvoeringsprogramma externe veiligheid voeren de gemeenten Beek en Sittard-Geleen een samenwerkingsproject uit getiteld Transport van gevaarlijke stoffen. Als eindresultaat van het project voor beide gemeenten wordt gezien een door de gemeenteraad vastgesteld routeringsbesluit. In dit rapport is hiervoor een advies opgesteld.

De beschikbare gegevens voor de voorbereiding van het routeringsbesluit zijn samengevat. Het betreft de huidige infrastructuur en de bestaande routes gevaarlijke stoffen (ook in de buurgemeenten), de ligging van de bedrijven die als herkomst of bestemming van routeplichtige stoffen functioneren en de waargenomen transportintensiteit van routeplichtige gevaarlijke stoffen.

De gemeente Sittard-Geleen wordt geadviseerd een route gevaarlijke stoffen vast te stellen. Twee argumenten zijn hiervoor doorslaggevend, te weten een duidelijke ontsluiting van de toegangspoorten van Chemelot en het zoveel mogelijk weren van het routeplichtig transport over de Middenweg. Voor het doorgaand transport zijn de autosnelwegen in de route opgenomen. Het bestemmingsverkeer wordt zoveel mogelijk gefaciliteerd. De toegangspoorten van Chemelot liggen aan de route. Ook de belangrijkste industrieterreinen Holtum-Noord, Nedcar en Sittard-Noord liggen aan de route. De wegen in de route zijn hier de voor de hand liggende qua wegtype en risiconiveau, waarvoor eigenlijk geen alternatief aanwezig is

De gemeente Beek wordt geadviseerd geen route gevaarlijke stoffen vast te stellen. Het doorgaand transport kan gebruik maken van de autosnelwegen. Er is geen alternatief voor deze doorgaande route. Het lokaal transport van routeplichtige gevaarlijke stoffen is gering. Gelet op de wegenstructuur en het geringe lokaal transport wordt een route niet nodig geacht.

Referenties

1. Provincie Limburg 1997 Routeringsregeling vervoer gevaarlijke stoffen Limburg
2. AVIV 2003 Risicoatlas wegtransport gevaarlijke stoffen 2003 Rapport nr. 02494
3. AVIV 2001 Risico's wegtransport gevaarlijke stoffen provincie Limburg
Onderdeel van rapport nr. 00298
4. AVIV 2002 Risicoberekening Middenweg gemeente Sittard-Geleen
Rapport nr. 02509

Bijlage 1. Routeringsregeling gevaarlijke stoffen

In de Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen (WVGS) zijn een aantal artikelen opgenomen waarin de routeringsregeling voor gevaarlijke stoffen wordt beschreven. De kern van deze artikelen is:

- Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen geldt de algemene verplichting om bij het vervoer bebouwde kommen zoveel mogelijk te vermijden, ongeacht of in een gemeente al of niet een routing is ingesteld.
- De gemeenten kunnen een routing instellen, zij zijn daartoe echter niet verplicht. Routing houdt in dat het verboden is bepaalde gevaarlijke stoffen, de zogenaamde routeplichtige gevaarlijke stoffen, behoudens ontheffing over andere dan de daarvoor aangewezen wegen te vervoeren.
- Het rijk en de provincie wijzen wegen in hun beheer aan die vrijgegeven worden voor het transport van gevaarlijke stoffen.
- Een gemeente kan wegen of weggedeelten die bij het rijk of de provincie in beheer zijn, slechts in de routing opnemen voor zover deze deel uitmaken van het vrijgegeven wegennet.
- Een gemeente dient met de routing aan te sluiten op het vrijgegeven wegennet van het rijk en de provincie.

In de provincie Limburg zijn alle rijks- en provinciale wegen vrijgegeven voor het transport van gevaarlijke stoffen. Het vrijgegeven rijks- en provinciaal wegennet is pas van belang als een gemeente besluit een route gevaarlijke stoffen vast te stellen:

- Een niet vrijgegeven provinciale weg kan niet in de route worden opgenomen. Dit laat onverlet dat de gemeente voor transport over de niet vrijgegeven provinciale weg ontheffing kan verlenen.
- De gemeente dient met de routing aan te sluiten op het vrijgegeven wegennet van het rijk en de provincie. Er is in de WVGS niet expliciet voorgeschreven dat de route gevaarlijke stoffen alle vrijgegeven rijks- of provinciale wegen dient te bevatten. De gemeente heeft de mogelijkheid (delen van) een vrijgegeven weg niet in de route op te nemen, tenzij daarmee een aaneensluitend routestelsel voor het doorgaand transport van gevaarlijke stoffen geweld wordt aangedaan.

Als een gemeente geen route gevaarlijke stoffen vaststelt dan is het vervoer van alle gevaarlijke stoffen over alle wegen binnen de gemeente toegestaan. Er geldt de algemene verplichting om bij het vervoer bebouwde kommen zoveel mogelijk te vermijden.

Tabel 1 toont de aanduiding van de routeplichtige gevaarlijke stoffen. Voor het vervoer in tanks betekent dit dat het transport van alle brandbare en toxische gassen uit ADR-klasse 2 routeplichtig is. Dit transport, met name natuurlijk LPG, komt het meest voor. Ook het transport van bij inhalatie toxische vloeistoffen uit ADR-klasse 6.1 en 8 is routeplichtig. Bij het transport van stukgoed is van belang dat ook het transport van consumentenvuurwerk veelal routeplichtig zal zijn (ADR-klasse 1.4G en 1.4S met respectievelijk UN 0336 en 0337).

Klasse	Vervoer in tanks	Losgestort	Colli > 1.1.3.6
1	Alle stoffen		Alle stoffen en vuurwerk > 20 kg netto explosieve stof van UN 0336 en 0337
2	Letters F, T, TF, TC, TO, TFC, TOC, UN 1858, UN 2073		
4.1			Colli met etiketten 4.1 en 1
4.2	UN 1366, 1370, 1380, 1381, 2003, 2005, 2445, 2447, 2845, 2870, 3049, 3050, 3051, 3052, 3053, 3076, 3194, 3203		
4.3	Alle stoffen	Alle stoffen	
5.2			Colli met etiketten 5.2 en 1
6.1	UN 1092, 1238, 1239, 1259, 1613, 1695, 2334, 2382, 2438, 3294		
8	UN 1052, 1744, 1786, 1790, 1829, 1831, 2240, 2502, 2817	UN 2502	
Lege tanks, voertuigen of containers, ongereinigd van de hier genoemde stoffen			

Tabel 1. Routeplichtige gevaarlijke stoffen per ADR-klasse

1. Werkwijze voor een gemeente

Een gemeente heeft drie opties voor het treffen van maatregelen ten aanzien van het vervoer van routeplichtige gevaarlijke stoffen over haar grondgebied:

- Maatregelen achterwege laten.
- Een convenant met verzenders/ontvangers sluiten. Hierbij worden tussen het gemeentebestuur en de verzenders/ontvangers afspraken gemaakt over de beste route voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.
- Een routeringsregeling gevaarlijke stoffen vaststellen.

Om vast te stellen of en zo ja welke routeringsregeling getroffen dient te worden is de volgende informatie noodzakelijk:

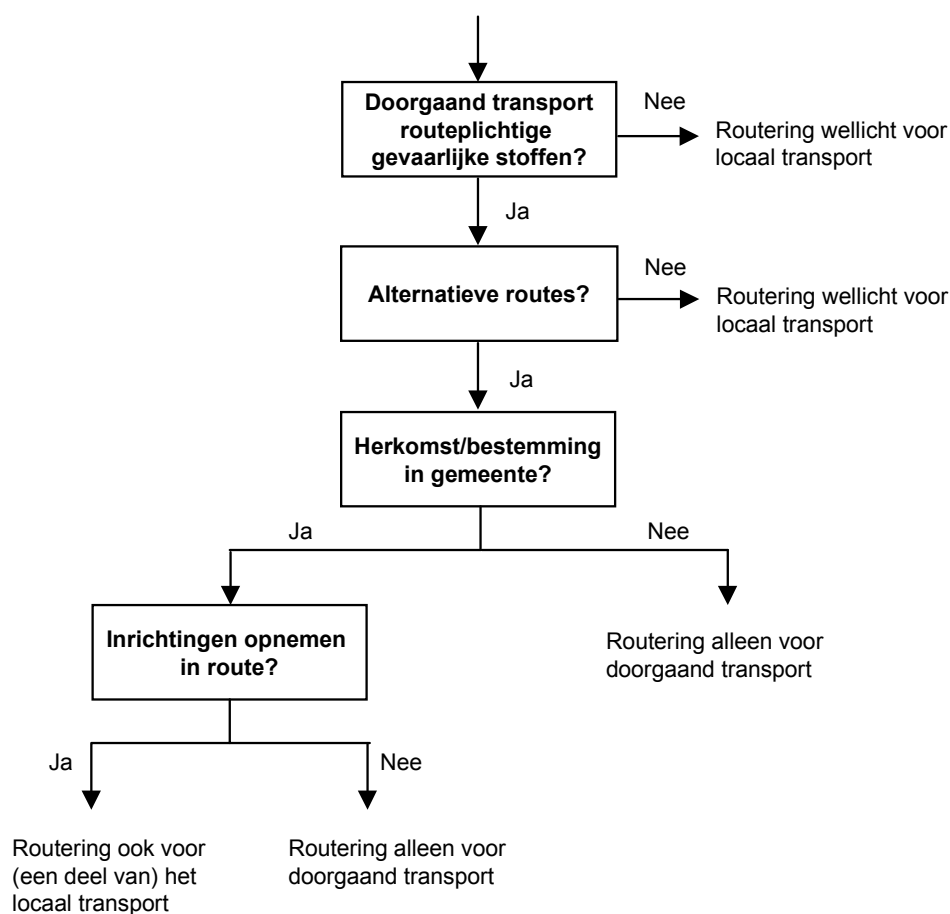
- De aard en omvang van de transportstroom routeplichtige gevaarlijke stoffen, zowel voor het doorgaande als het lokale transport.
- De verzenders/ontvangers van gevaarlijke stoffen gevestigd binnen de gemeente.
- De mogelijke routes tussen een rijks- of provinciale weg vrijgegeven voor het transport van gevaarlijke stoffen (de wegen voor het doorgaande transport) en de verzenders/ontvangers.
- Kenmerken van de verschillende routes, die voor de afweging van belang zijn, bijvoorbeeld de bebouwing, kwaliteit of verkeersveiligheid.

1.1. Doorgaand transport

Het doorgaand verkeer is gehouden aan de verplichting tot het zoveel mogelijk mijden van de bebouwde kom. Deze verplichting geldt voor alle (niet alleen routeplichtige) transporten van gevaarlijke stoffen en is opgenomen in de wetgeving. Het doorgaand verkeer zal voornamelijk gebruik maken van de vrijgegeven rijks- en provinciale wegen. Er zijn situaties waarvoor het wenselijk kan zijn het doorgaand transport desondanks te routeren. Het betreft bijvoorbeeld een route door een aantal bebouwde kommen, waarvan bekend is dat er ook transport van routeplichtige gevaarlijke stoffen over plaatsvindt en waarvoor een weliswaar langere route zonder bebouwing een redelijk alternatief vormt. Ook door tunnels mogen routeplichtige gevaarlijke stoffen niet vervoerd worden. Omdat voor een tunnel een specifieke omleidingsroute noodzakelijk kan zijn, kan dit tevens een overweging zijn om het doorgaand transport te routeren.

De keuze om op bepaalde delen van het doorgaande wegennet het transport van routeplichtige gevaarlijke stoffen, behoudens met een ontheffing, niet toe te staan vereist regionale afstemming. De uit te sluiten route en het alternatief zullen immers veelal niet in dezelfde gemeente gelegen zijn.

In figuur 1 wordt de geadviseerde aanpak voor het doorgaand transport getoond. Als een gemeente besluit een routeringsregeling te treffen voor het doorgaand transport, dan dient tevens te worden geëvalueerd welke routes voor het lokaal transport in de regeling worden opgenomen. Als er voor het doorgaand transport geen routeringsregeling noodzakelijk wordt geacht, dan dient nog te worden geëvalueerd of dit wel voor het lokaal transport nodig is. De werkwijze hiervoor wordt beschreven in de volgende paragraaf.

Figuur 1. Aanpak vaststellen routeringsregeling gemeenten voor doorgaand en lokaal transport

1.2. Lokaal transport

Als er voor het doorgaand transport geen maatregelen genomen hoeven te worden, dan kan een gemeente besluiten dat er geen routeringsregeling nodig is, vanwege:

- Er zijn geen inrichtingen in de gemeente die een transportstroom routeplichtige stoffen veroorzaken.
- Er is een 'klein' aantal inrichtingen in de gemeente die een transportstroom routeplichtige stoffen veroorzaken. Deze inrichtingen zijn eenvoudig bereikbaar vanaf een rijks- of provinciale weg, vrijgegeven voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, zonder dat hierbij een bebouwde kom doorsneden hoeft te worden.

De resterende gemeenten dienen het treffen van maatregelen te overwegen. Hiervoor wordt de volgende procedure geadviseerd:

- Vaststellen welke de meest waarschijnlijke routes zijn van een rijks- of provinciale weg vrijgesteld voor het vervoer van gevaarlijke stoffen naar de risicodragende inrichting. Het gaat hierbij met name om lokale verkeersaders. Als er slechts één lokale

verkeersader is, heeft het geen zin deze als verplichte route aan te wijzen: er verandert daardoor niets.

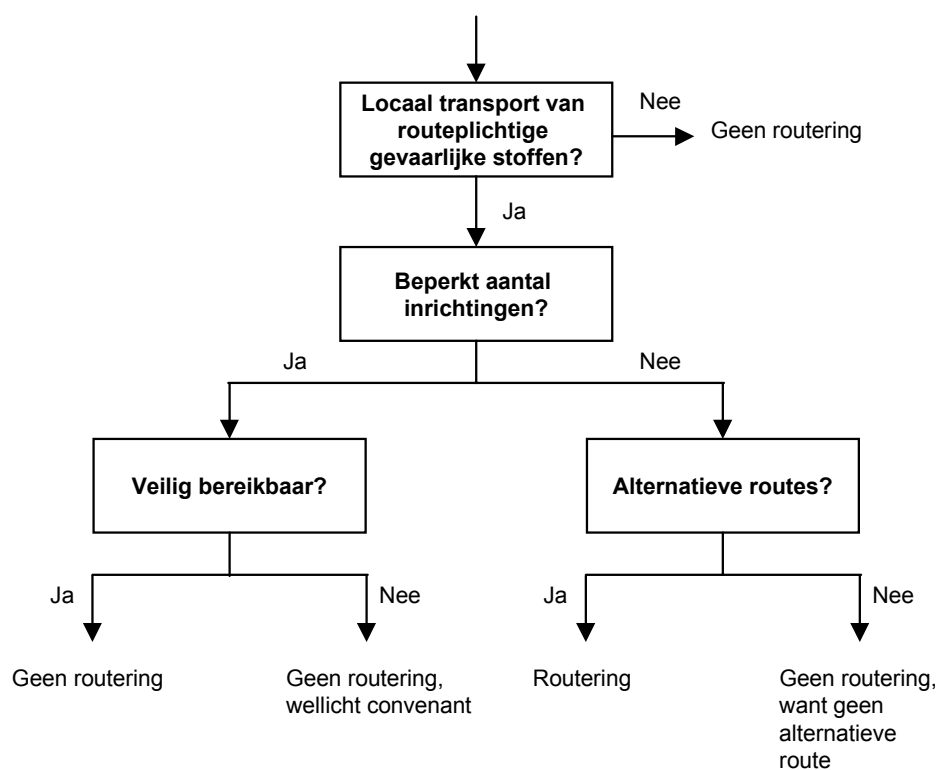
- Nagaan welke verschillen er zijn tussen deze mogelijke routes wat betreft:
    - ◇ Bebouwing (tweezijdig of eenzijdig, nabijheid van bijzondere objecten als ziekenhuizen of scholen, zeer dichte bebouwing);
    - ◇ Kwaliteit van de infrastructuur (intensiteit langzaam verkeer, vermenging van verkeerssoorten, aantal en type kruisingen);
    - ◇ Verkeersveiligheid;
    - ◇ Doorsnijden van een waterwin-, grondwaterbeschermings- of natuurkerngebied.
- Als er geen grote verschillen zijn dan zal routing niet leiden tot verhoging van de veiligheid. Een verdere evaluatie is dan niet nodig.
- Nagaan of het sluiten van een convenant met de betreffende bedrijven een passende maatregel vormt. Dit lijkt mogelijk als het in een gemeente om een beperkt aantal bedrijven gaat met een duidelijke herkomst-/bestemmingsrelatie van de routeplichtige gevaarlijke stoffen. In grote stedelijke gebieden is deze aanpak in beginsel niet mogelijk.
  - Indien het sluiten van een convenant geen passende maatregel vormt, dan is routing van gevaarlijke stoffen gewenst.

De bovengeschetste aanpak is kwalitatief van aard. De evaluatie verloopt van grof (wel of geen routing) naar fijn (welke routing). Er wordt geen kwantitatief criterium gehanteerd. In figuur 2 wordt de geadviseerde aanpak getoond. Deze aanpak houdt geen rekening met beleidsmatige of politieke overwegingen, die in een specifieke gemeente de doorslag kunnen geven om wel of geen routingsregeling vast te stellen.

Indien een gemeente besluit tot routeren, dan dient de route afgestemd te worden met de aangrenzende gemeenten. Tevens dient de route rekening te houden met de provinciale wegenstructuur, zodat expliciet geëvalueerd wordt of verbindingswegen tussen geïsoleerd liggende provinciale wegen in de routing moeten worden opgenomen.

Routing is met name bedoeld voor wegen binnen de bebouwde kom. Het zal veelal geen zin hebben gemeentelijke wegen buiten de bebouwde kom te routeren. Niet elke bestemming van routeplichtige gevaarlijke stoffen hoeft immers zonder ontheffing bereikbaar te zijn. Uitzonderingen kunnen zijn:

- Wegen die een verbinding vormen tussen een industrieterrein, waar bedrijven gevestigd zijn die leiden tot een relatief groot aantal transporten van verschillende routeplichtige gevaarlijke stoffen, en de vrijgegeven en in de routing opgenomen rijks- of provinciale wegen. Hiermee wordt voorkomen dat deze bedrijven telkens ontheffing moeten aanvragen.
- Wegen nodig voor een aaneensluitende gerouteerde wegenstructuur binnen de gemeente.

Figuur 2. Aanpak vaststellen routeringsregeling gemeenten voor alleen lokaal transport